UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень: в середу і суботу.
Видає Видавниче Стоваришене "Українських Робітничих Вістий".
ПЕРЕДПЛАТА $4.00 НА РІК.
Редакція за оголошеня не відповідає.
Рукописий не звертають ся.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

"КОНСТИТУЦІЯ".

Після послідного "успішного" наступу Петлюри-Пермикіна на Україну, українські "дипльомати" у Відни покинули пляни про скликане "національного конґресу на гиляках" і почали думати про виїзд на Україну. А щоби показати головному отаманови, що вони у Відни не дармували, то рішили зробити йому несподіванку: рішили піднести йому конституцію. Написати конституцію припоручили професорови Дністрянському. Коли-ж конституція була вже готова, то скликали засідане, на котрім професор мав прочитати і пояснити зміст сеї конституції.

На засідане явили ся всі одіті в дипльоматичні уніформи: Василь Вишиваний з короною і в вишивзній сорочці, заняв місце на найвисшій гиляці; Скоропадський винайшов свої зацвилі гетьманські еполети і заняв місце на гиляці з правого боку; Макаренко і Швець, позашивали свої директорські штани, які від довгого сидженя повитирались на грішному тілі і примостились також на несогіршому мсці; Вітик явив ся в повній параді з "головою". Дальше порозсідали ся менше визначні "діячі" та журналісти: Слюсаренко, Золотаренко, Кушнір-Якименко та инші. Всі журналісти були під проводом Піснячевського і заняли осібні гиляки.

Всі гиляки "дипльоматичного дерева" були заняті, лише на відносі з лівого боку сторчав не занятий еще один сук. На сей сук всі скоса поглядали, але він був еще порожний.

До прибутя професора очи всіх були звернені на Схід... Всі дивили ся, як за далеко зайшов вже Петлюра за Камянець.

Нарешті зачула ся межи журналістами пісня: "На-шо-о-го по-о-лку-у при-бу-у-ло"...

Всі звернулись в сторону співаючого і не знали, що йому прийшло на голову. Се співав Кушнір-Якименко. Він співаючи, кивнув присутним головою в сторону незанятого сука. На велике здивовзне всіх, на суку сидів старий "дисциплінований і переконаний комуніст". Сидів він спокійно, по всім принятим правилам дипльоматичної форми, лише його зір звернений був не на схід, а в сторону Карльсбаду.

Помалу між присутними, не дивлячись на ріжницю їх поглядів, завязала ся розмова.

— Маючи нині на своїх крилах — на лівому Винниченка, а на правому Скоропадського, ми можемо сміло розпочати оборону не тільки нашої суверенної держави, але навіть стати в обороні долі всіх східних народів Европи, — заговорив Кушнір-Якименко..

— А я кажу, що без Трудового Конґресу ми держави не збудуємо, — відповів йому Вітик.

— Се все ілюзії минулого — мрії майбутного, — сказав з сумом в голосі Слюсаренко.

Ах те "минуле і майбутне!".. як я собі його нагадаю, — встряв в бесіду журналіст з "Волі" відомий під трома ініціялами "Д. І. Д." — А особливо оте минуле: міністерська канцелярія... чепурненькі панночки весело щебечуть проміж себе або з кавалерами... гі-гі-гі! З кавалерами!... Ще далеко до полудня, а вони вже потягають ся... позіхають і солоденьким голосом приказують: "Чи не пора-б і до дому, бо нудьга смертельна заїдає!"... Кроть вашого батька, знаємо, яка "нудьга" вас "заїдає"!

— Ану тебе до біса! — крикнув на Д. І. Д., сплюнувши на бік, його товариш по фаху Золотаренко. — Почав вже "романсувати"... Тільки оскому наганяє. Я думаю, панове, — звернув ся він до всіх, — що нам перше всего для будованя держави треба уложити добру конституцію... Бо без неї ні в тин, ні в ворота.

— Чорта з два ви збудуєте державу, коли ви не можете навіть отрясти з себе пороху "старої доби", — сказав мовчавший дотепер "дисциплінований", що сидів на сукови. — Пора вже покинути ту стару привичку говорити 'панове'. Такого титулу можна було еще уживати при будованю держави за старої доби. Але нині вже "нова доба" і люди повинні тепер уживати не "панове", а "товариші". Он ваші американські та канадійські побратими з православних та католицьких ґазет передруковують мої статі, звуть нас товаришами... одним словом, се люди, яким подобає жити в новій добі.

— Розумно сказав, — потвердив Чижевський. Я казав і кажу: не робіть ріжниці, як ми будемо себе називати — хліборобами чи демократами, соціялістами чи комуністами, лише аби всі признавали "національний конґрес", передпарлямент", навіть як хочете, то скличемо "Державну Думу", аби тільки в купочці...

— Не говори дурниць, — перебив його мовчавший до сего часу Грушевський. — Ти своєю бесідою компромітуєш всю нашу справу. Я вже і так через таких йолупів червонію перед людьми науки инших націй...

Нараз дипльоматичне дерево загуло від удару. Се Піснячевський огрів його палицею, як сигнал, котрим він сповіщав про прибуте проф. Дністрянського з конституцією.

Всі замовкли. Скоропадський поглянув, чи в порядку його еполети. Вишиваний поправив зсунувшу ся на бік корону і пригладив віддувавшу ся манішку. Член Директорії Макаренко помацав рукою, чи не відпала з заду від штанів латка, і всі прибрали поважні дипльоматичні пози.

Лише "дисциплінований", що сидів з лівого боку на сукови не змінив своєї пози і не переставав дивитись в сторону Карльсбаду.

Проф. Дністрянський зняв почетне місце і заговорив:

— Даруйте, панове, що я трохи спізнив ся з конституцією, та ще й приніс її недокінчену. Читати її цілої я не уважаю потрібним тому, що досить вам, як випробуваним дипльоматам, прочитати головні засади і ви будете в курсі діла. Крім сего тепер вже досить пізна пора.

— Добре, пане професоре, читайте лише головні засади.

Професор відкашляв ся і почав читати:

"Перш усього фільольоґічна замітка. Правительственна комісія змінила первісну назву "горожан" на "громадян", та замість "горожанства" уживає "громадянство". Уважаю се не лише з язикових, але й з річевих причин за відповідне. Слово "горожанин" походить від "города" (міста), який давав первісно головну охорону і захист членам держави".

— Чи ти розумієш що небудь з того, що він читає? — запитав на ухо член Директорії Макаренко другого члена Директорії Швеця. — Бо я в своїй шоферській книжці про язикові питаня нічого не вичитував.

— Тихо там! — погрозив на них палицею Піснячевський.

"Та в нас основою усього державного не є город, тільки здебільшого сільське населене"...

— До біса з містом! Там Жиди і большевики! Ми не признаємо міста! Вигнати всі міста до Московщини! Ганьба "горожанству"! Нехай жиє "громадянство"! — залунало зі всіх гиляк.

— Цілком згідний з взми, панове! — сказав Піснячевський. — Я, не зважаючи на те, що Соломон Гольдельман мій найблизший приятель, ненавиджу Жидів. Еще коли я був маленьким — перепрашаю пана професора і вас панове — коли бігав еще без штанців, то мої найтяжші вороги були засмаркані Нухім і Юкіль. Стоїло мені лише показати носа на вулицю, як вони наскакували на мене і молотили мене пасками, як гороховий сніп. І де-б, думаєте, се все діяло ся?

— Звісно, в Москві або в Петрограді! — сказав Чижевський.

— Се діяло ся, панове, в нашій рідній столиці, в Камянці, над самим Смотричем. Ось що значить місто! Від того часу я почав ненавидіти всіх Жидів.

— Я вношу, щоби вставити в конституцію точку, щоб всі міста вигнати з України до Палестини, — сказав Соломон Гольдельман, — і вірю, що Марґолін мене попре. Але противлю ся, щоби виганяти їх до большевицької Росії, бо там заставляють наш народ працювати коло чорної роботи...

— Годі! Мусимо дослухати пана професора, — сказав Піснячевський. — Продовжайте пане професоре.

Професор поправив пенсне і сказав:

— Я, панове, тепер вам скажу таке:

"Головна підстава державного житя — се громада.."

— Розумно сказав, — залунало зі всіх сторін.

— Навіть і я зрозумів, — шепнув Макаренко Швецеві, але побачивши палицю Піснячевського, замовк.

— А що таке "громада"? запитаю я вас, — сказав з усмішкою професор.

— Трудовий Конґрес! — булькнув як пилип з конопель — Вітик.

— Мовчи, та не сміши людий, — сказав Скоропадський, поправляючи свої еполети. — "Громада" — се "хлібороби демократи"!

— Чи не ті часом "хлібороби", що не мають понятя про те, як коло хліба робить ся? — сказав соціял-революціонер.

— Я думаю, що "громада" се середна кляса, — сказав від себе Чижевський.

— Не годжу ся з тобою, приятелю, бо в середній клясі найбільше Жидів, — відповів йому Піснячевський.

— Шкода мені вас, панове. Називаєте себе дипльоматами, а не знаєте, що таке "громада", — сказав з погордою професор.

— "Громада" великий чоловік.

При сих словах професора всі дипльомати та і ахнули.

— Таж ми всі давно вже се знали, що "громада великий чоловік", але щож се має спільного з конституцією? — запитали всі в один голос.

— А спільного має те: я вам сказав попередно, що "головна підстава державного житя" — се громада. "Громада — великий чоловік" — тому і "громадянин", "громадянство". Се є головна засада конституції, а решта все подробиці. Ідіть і учіть ся!

При сих словах професор опустив катедру і відійшов. Між слухачами розпочала ся дебата. Кождий доказував своє. Нарешті один з присутних запропонував запитати старого Грушевського, що він на се скаже. Старий подивив ся на всіх з жалем, похитав головою тай сказав словами російського байкара Крилова:

— "А ви, господа, как не садітесь, всьо в музиканти не годітесь". Ви цілий час спорите, думаєте виганяти місто з України, перемінити "горожанство" на "громадянство", а самі одні других кличете "панами".

Всі почали розходитись по кавярнях. Дорогою Скоропадський запевняв Вишиваного, що він еще докаже, що "громада" — се "хлібороби демократи".

Вітик переконував Хомика, що "громада" се Трудовий Конґрес і казав, що если йому не повірять, то він поскаржить ся по радіо Лойд Джорджови і Мілєранови...

За кілька хвилин гиляки опустіли, лише на сукови сидів дальше спокійно і нерухомо "правдивий", "дисциплінований і переконаний комуніст" і сумно дивив ся в сторону Карльсбаду, очікуючи директив, коли і як розпочати боротьбу проти "московського централізму".

Волинець.

ПРОТИ ГЛИТАЯ.

В хлібі й землі — вся суть української революції. На хлібі й землі провалив ся Денікін, гетьман і Айхгорн. Вони провалили ся в українськім селі тому, що наблизили ся до неї з контрибуціями, розстрілами й захоплюванем селянської землі для поміщиків. На хлібі і землі повинна побідити Совітська власть. Не тому, що Совітська власть не буде брати селянського хліба. Ні, — хліб потрібний в значній скількости для робітників, для Червоної армії і як фонд для обміни з закордоном.

Але сей хліб Совітська власть забирає не по денікінськи.

Денікінській контрибуції вона протиставляє совітську парцеляцію.

Денікінському глитаеви і поміщикови вона протиставляє незаможного селянина. Глитай-куркуль протягом 4 років революції перемінив ся в сільського буржуя, — він створив своїх ідеольоґів в роді Махна, Струків, Тютюників та їм подібних. Глитай створив і свою господарчу орґанізацію в виді десяток і сотень кооператив, захоплених кулацькими ідеольоґами і обслуговуючих інтереси кулака проти незаможного селянина.

Він настільки освідомив себе, як контрреволюційний елемент, що в особі своїх найяскравійших представників — в роді Струка, вступив в формальний союз з Денікіном і з польською шляхтою. Про такий союз отверто говорить Струк в торічнім інтерв'ю в київській часописи "Ехо", яка виходила під Денікіном.

Тепер у нас є документальні дані про звязи другого кулацького ідеольоґа Махна з Врангелем з одного боку, а з Петлюрою, а через Петлюру з Пілсудським — з другого боку.

Се — льоґічний розвиток української отаманщини. Вона змагала ся минулого року за доби повстаня незалежників стати третою силою, але невблагана льоґіка горожанської війни заставляє її перестати сидіти між двома стільцями. Або з робітниками, або з буржуазією. Глитай вже вибрав: він перейшов до наступу на робітничу власть.

Воєнній і господарчій орґанізації глитая можна протиставити тільки орґанізацію незаможного селянинства. Як боєве завдане, протягом найблизших тижнів і місяців перед робітничою клясою України стояти ме найбільша задача — піднести до управління селян, до управління господарством, до володіня землею, до керовництва просвітою — десятки і сотні тисяч незаможних селян.

Ся задача стоїть перед орґанами освіти: "просвіти" з орудя задурманюваня селянських мас шовіністичним і буржуазним чадом мусять стати засобом проясненя клясової свідомости незаможних елементів села; кооперативи з орудя поневолюваня біднійших елементів села глитаеви повинні стати средством розділеня міських продуктів поміж незаможними елементами села; ради з орудя пристосованя глитая до всіх форм власти мусять стати орґанами бідних і середних елементів села в їхній боротьбі за кулацький хліб, землю та інвентар.

А для сего незаможні елементи села повинні створити свої боєві орґани боротьби проти глитая — Комітети незаможних селян.

II.

Кождого разу, коли робітник ставить питане "про жовтневу революцію" на селі, ми чуємо незмінний голос меншевицьких ідеольоґів буржуазії. "Ви, большевики, руководитесь видуманою величиною: на Україні незаможного селянина нема".

Тому ми позволимо собі навести кілька чисел, щоби розвіяти сю дурну меншевицьку леґенду. Згідно з переписю з 1910 року, на Полтавщині, в одній з найзаможнійших губерній України, в Миргородськім повіті 47.9% усіх господарств мали менше 3 десятин на господарство. Ґрупи від 3 до 5 десятин творили 16.8% всіх господарств, — таким чином 64.7 всіх селян володіли менше, ніж 5 десятинами на господарство. Понад 9 десятин на господарство володіли 18.8% всіх господарств.

По всій Полтавщині (згідно з переписю 1910 р.):

Ґрупи господарств	% господарств	
1) Безземельних	4.1%	46.2%
2) До 1 десятини землї	19.1%	
3) Від 1—3 дес. землї	23.0%	
4) Від 3—5 дес. землї	17.2%	35.1%
5) Від 5—9 дес. землї	17.9%	
6) Від 9—15 дес. землї	10.2%	18.7%
7) Понад 15 дес. землї	8.5%	

Візьмім другу губернію — Таврію, повіт Мелітопольський (перепись 1912 р.):

12.3% господ. є без засівної площі,
22.6% господ. мають до 5 дес. засіву,
20.1% господ. — від 5 до 10 дес. зас.,
29.8% господ. — від 10 до 25 дес. зас.,
15.2% господ. — понад 25 дес. зас.

Візьмім губернію зовсім протилежну соціяльної будови: Київщину, повіт Уманський (1912 р.):

До 3 дес. землї має 40.3% усіх госп.

Повіт Чигиринський:
До 3 дес. землї має 54.7% усіх госп.

Повіт Черкаський:
До 3 дес. землї має 50.8% усіх госп.

Повіт Сквирський:
До 3 дес. землї має 49.2% усіх госп.

Сї дані навели ми тільки як показчик того, які широчезні верстви, споріднені з пролетаріятом міста, істнували в українськім селї.

Дані Київщини, Поділя й Волині говорять про величезні можливости утвореня могутних півпролетарських орґанізацій, вістря котрих будуть звернені проти глитая і поміщика, а клясова природа котрих штовхатиме до соціялістичного і комуністичного господарства.

Дані таких губерній, як Полтавщина, Таврія, Катеринославщина, губерній з широкою верствою міцного осілого середного селянства з давнійшою індивідуалістичною психольоґією, яке почасти не знало безпосередного панського гнету, говорять одночасно про істноване двох протилежних груп, остро зарисованих: з одного боку незаможні селяни, з другого — глитаї, котрі заокруглили свої маєтки і свій інвентар за часів революції.

Чотири роки революції не змягчили господарчих противоріч в селї. Біднійші елементи села не стали ще рівно на ноги, міцний заможний селянин не відчув ще сили союза робітничого міста з незаможним селянином села.

Підняти незаможних селян проти глитая і таким чином перетягти середняка на сторону незаможного селяника і совітської власти — ось задача, котра обумовлює весь зміст і господарчої і воєнної і політичної праці Совітської власти в найблизших місяцях.

І тому опісля того, як ми нашою земельною політикою, нашим земельним законом зневтралізували з початку сього року значні елементи середного селянства і після того, як глитай в союзі з польським паном перейшов до рішучого наступу проти робітничої власти — усією силою перед усім нашим партійним і совітським апаратом стоїть основна і виключна задача — підняти незаможного селянина проти глитая.

("Комуніст", Харків.) Я. Я.

МАНУЇЛЬСЬКИЙ ПРО РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ.

Інтерв'ю кореспондента варшавського "Курера Поранного" з представником Радянської України Мануїльським підчас мирових переговорів в Ридзї, звучало так:

Насамперед, — говорив Мануїльський, — мушу зазначити, що справа самовизначеня України є вже доконана. Український нарід виявив свою волю в цілім ряді серіозних народних повстань, які в часї европейської війни мали місце на Україні. В осени 1918 року Українці викидають зі своєї землї німецьких окупантів. В тім самім році поконують наїзд контрреволюції, котрої вождом був Денікін. В лїтї 1919 р. Українці знова борять ся з наїздом контрреволюції, а в цвітни с. р. протиставлять ся офензиви польських військ. Отсе маєте документи стамовизначеня. Боротьба народу за незалежність, повстаня і революція є дійсним і найлїпшим виразом самовизначеня. Але державне право передбачує не тільки такі матеріяльні форми виразу народної волї. Воно виказує також конкретні державні акти.

Отже чотири Всеукраїнські З'їзди Рад, які відбули ся дотепер, одноголосно заявили ся за независимістю Радянської України. Послїдний Всеукр. З'їзд Рад, який відбув ся 15. мая 1920 року виразив урядови Радянської України вотум довіря. Конституція Радянської України каже, що З'їзд Рад має скликати ся кождих 8 місяців. Не можна звязувати акту дійсного самовизначеня народу з акцією невідвічальної горстки українських еміґрантів за границею.

Перший Всеукраїнський З'їзд Рад, — говорив Мануїльський, — який відбув ся в 1917 році, ухвалив конституцію Радянської України. Третий-же з'їзд в дни 1. червня 1919 р. ухвалив мілїтарну і господарчу умову з Совітською Росією. На засаді тої умови Сов. Росія і Радянська Україна мають спільний ґенеральний штаб, спільного головнокомандуючого і спільний комісаріят народного господарства.

Історія знає анальоґічні умови. В часї европейської війни на підставі відвічальної умови маршалок Фош міг зістати головнокомандуючим всїх коаліційних армій. На підставі подібних умов серед антанти зістав утворений спільний економічний комітет антанти.

— Однак о скільки знаю. Росія і Україна мають цілий ряд спільних комісаріятів — запитав я.

— Дійсно маємо слїдуючі спільні комісаріяти (міністерства) з Великоросією: 1) комісаріят війни, 2) комісаріят заграничної торговлї (внутрішна торговля в Росії не істнує), 3) почта і телеграф, 4) фінанси. Помимо сего Радянська Україна не втратила своєї суверенности, позаяк силою односторонного рішеня Всеукраїнського З'їзду Рад ся умова може бути відкликана. Одностороннє рішенє — се значить без огляданя ся на рішенє великоросійських совітів.

— Який ваш погляд, п. предсїдатель, на політичну акцію Петлюри?

— Петлюра для нас не істнує. Польща мала нагоду переконати ся, як непопулярним є Петлюра на Україні. Не було інвазії на Україні, котрої не попирав би Петлюра. Він був провідником всім окупантам. Тому-то називають його на Україні "проводчиком" — "провідником".

— Який є склад теперішного кабінету Української Радянської Републики?

— Найвисшою властю Радянської України є Центральний Виконавчий Комітет Всеукраїнських Рад. На чолї його стоїть Г. І. Петровський, заступником предсїдателя є я. Президію Всеукраїнських Рад становлять Затонський, Шумський, Кубаненко. Предсїдателем Ради Народних Комісарів Української Републики є Раковський. Він керує також заграничною політикою України. Рільництво спочиває в моїх руках, внутрішні справи — в руках Владимирова; здоровлє — Гуревича, праця — Глїбова, просвіти — Грінка, инші комісаріяти є спільні.

— Як представляєть ся земельна справа на Україні?

— Мушу зазначити, що до розвязаня земельної справи на Україні приступаємо з надзвичайною осторожністю. Добре розуміємо, що скомунізоване українських сіл, тих незмірно великих просторів вимагає довшого часу. Ми є і мусимо бути терпеливі. Українське селянство розуміє сю осторожну політику українського радянського правительства і тому нас толерує, — закінчив Мануїльський.

— Чи Радянська Україна може числити на поперте сіл?

— Селянство є вповні льояльне супроти радянської власти. В критичних днях воно повставало в обороні Радянської України, але в виду того, що значна часть України є від довшого часу тереном війни, українське село є дуже зруйноване, міста зубожілі.

При кінці розмови п. Мануїльський висловив кілька уваг про заключене перемирє і прелїмінарний мир. Він заявив, що власне для Радянської України перемирє з Польщею не є ще кінцем війни. З полудня загрожує її Врангель. Врангель є еще навіть небезпечнійший від Польщі, бо оперує на теренах, котрі під господарчим зглядом мають без порівнаня більше значінє від теренів, на котрих вела ся війна Польщі з Росією і Україною. Але я є переконаний, — закінчив п. Мануїльський, — що за місяць по заключеню дефінітивного мира з Польщею, Врангель буде вигнаний з Криму. Однак Крим не увійде в склад Української Републики, лише буде становити самостійну Татарську Републику.

На тім закінчила ся моя розмова з предсїдателем української делеґації. Я встав і подякувавши радянському делеґатови за низку інформацій, опустив його кабінет.

Г. И.

БЕЗРОБІТЄ В ФРАНЦІЇ.

Краєви грозить промислова кріза.

ПАРИЖ. — У великих фабриках міста Ліону 25.000 робітників опинило ся без праці. Донесеня з инших міст вказують, що число безробітних з кождим днем сильно зростає та що Франції грозить небавом велика промислова кріза.

В Лімож є 8.000 шевців без роботи. В промислї автомобілевім звільнено з праці 30% робітників. В Рубе, осідку промислу сукна, працюють робітники лише по три дні в тижни. В шкірянім промислї число безробітних доходить до 70%.

Після звіту, предложеного на зборах робітничих юній, число безробітних в деяких галузях промислу в Парижі представляєть ся так: металевих робітників 35 проц., кравців 40 проц., камінярів 20 проц., шевців 60 проц., військових кравців 60 проц.

Французьке правительство старає ся зарадити безробітю в сей спосіб, що висилає їх до околиць, знищених війною. Однак робітники дуже нерадо на се пристають, бо там чекає їх тяжка і нефахова праця.

Соціялістичні і радикальні часописи використовують нагоду і ведуть сильну кампанію, щоби довести до демонстрацій і заколоту.

Ще грізнійше представляєть ся сторона фінансова. Даєть ся зауважити великий застій в торговлї. Помимо зниженя цін на деяких сирих матеріялах, ціна в дрібній продажі не спала в долину; так маєть ся справа з одінем і обувою.

В економічних кругах панує переконане, що у Франції найдальше до трох місяців мусить прийти до великої кризи в промислї.